

การสืบค้นรายการห้องสมุด (Library Catalog) บน WEB ของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สม โภช พิภพพงษ์ด้อน*

บทคัดย่อ

กล่าวถึง วิธีการใช้งานระบบการสืบค้นสารสนเทศด้วยโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ INNOPAC บนระบบ WebOPAC ของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้แก่ วิธีการเข้าใช้งาน รูปแบบการค้นข้อมูล รูปแบบการแสดงผลข้อมูล การจัดเรียงลำดับข้อมูล การ Save และ Export ข้อมูล และการลบระเบียบที่เก็บไว้ (Clear Save)

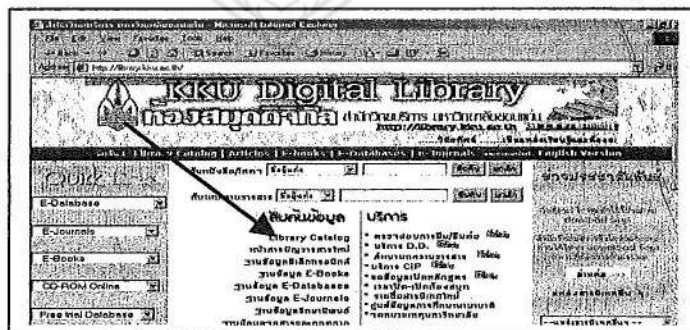
หัวเรื่อง : การค้นข้อมูลสารสนเทศ ; อินเทอร์เน็ต ; ระบบการจัดเก็บและค้นข้อมูลสารสนเทศ

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ INNOPAC ในการดำเนินงานต่างๆ ของห้องสมุด นับตั้งแต่ปี 2538 ห้องสมุดได้ให้บริการสืบค้นในระบบ Character based หรือที่เรียกว่า OPAC (Online Public Access Catalog) ซึ่งระบบนี้มีจำกัดจำนวนของผู้ใช้ ห้องสมุดจึงได้พัฒนาระบบการสืบค้นสารสนเทศให้เป็นระบบ Web หรือที่เรียกว่า WebOPAC (Web Online Public Access Catalog) ผู้ใช้สามารถสืบค้นได้โดยไม่จำกัดจำนวนผู้ใช้ นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาการให้บริการด้วยการเพิ่มข้อมูลในการแสดงผลรายการต่างๆ ด้วยการเพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดที่มีในหน้าจอแรกของการแสดงผลรายการทั้งหมดที่ค้นได้ และสร้างทางเลือกให้แสดงสถานภาพในหน้าจอแสดงรายการทั้งหมดที่ค้นได้ ไม่ต้องคลิกเข้าไปในแต่ละรายการ เพิ่มทางเลือกประวัติการค้น การเรียงลำดับข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลที่ค้นได้มาใช้ เพิ่มการเชื่อมโยงรหัสห้องสมุดที่มีทรัพยากรกับชื่อเต็มของห้องสมุด นอกจากนี้ยังได้เพิ่มทางเลือกการสืบค้นหลายแห่งพร้อมกัน ช่วยให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นจากห้องสมุดต่างๆ ได้พร้อมกันโดยการค้นครั้งเดียว ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการ

การสืบค้นข้อมูลบน WebOPAC

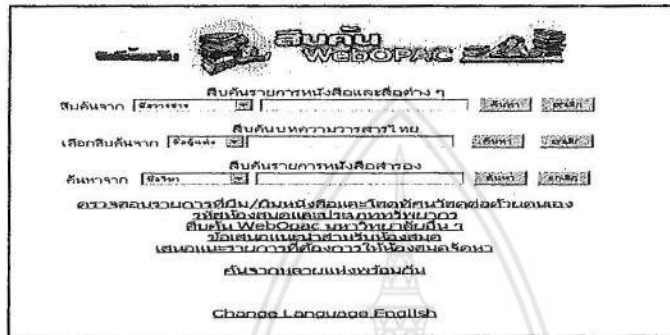
1. การเรียกใช้งาน

ผู้ใช้สามารถเข้าใช้งานได้จากเว็บไซต์หน้าจอหลักของสำนักวิทยบริการ ที่ <http://library.kku.ac.th> แล้วเข้าเมนู Library Catalog

* เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์ ระดับ 6 งานพัฒนาระบบและเทคโนโลยีห้องสมุด สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จะปรากฏหน้าจอสืบค้นรายการหนังสือและสื่อต่างๆ บทความวารสารไทย และรายการหนังสือสำรอง นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบรายการยืมและต่ออายุการยืมด้วยตนเอง ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุด และการเสนอแนะรายการที่ต้องการให้ห้องสมุดจัดหา ส่วนที่เพิ่มเติมก็คือ สามารถเรียกดู รหัสห้องสมุดและประเภททรัพยากรที่มีอยู่ในห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะต่างๆ การสืบค้น WebOpac มหาวิทยาลัยอื่นๆ รวมทั้งการสืบค้นจากแหล่งสารสนเทศหลายแห่งพร้อมกัน

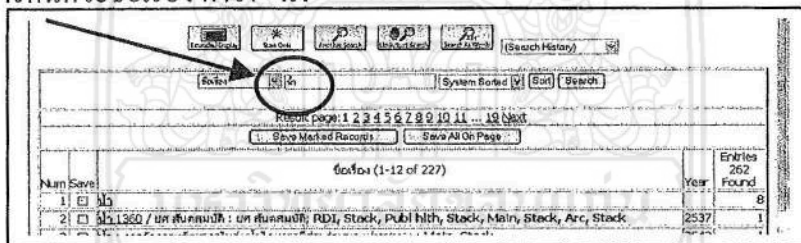
2. รูปแบบการสืบค้นข้อมูลจากการสืบค้นรายการหนังสือและสื่อต่างๆ

มีทางเลือกประเภทต่างๆ ให้ผู้ใช้เลือกสืบค้น ประกอบด้วย

- ชื่อผู้แต่ง - เลขหมู่ระบบ LC
- ชื่อเรื่อง - เลขหมู่ระบบ NLM
- ชื่อวารสาร - เลขหมู่ระบบอื่น
- หัวเรื่อง - เลขมาตรฐานสากล
- คำสำคัญ

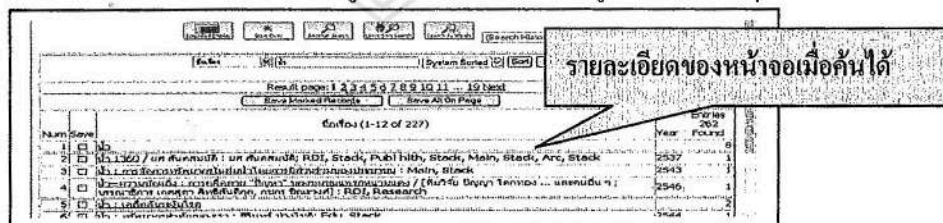

ตัวอย่างการค้นด้วยชื่อเรื่อง คำว่า หน้า

3. รูปแบบการแสดงผลข้อมูล

โดยปกติเมื่อค้นแล้วระบบจะแสดงผลข้อมูลดังนี้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ห้องสมุดที่มี ปีที่พิมพ์และจำนวนรายการที่มี

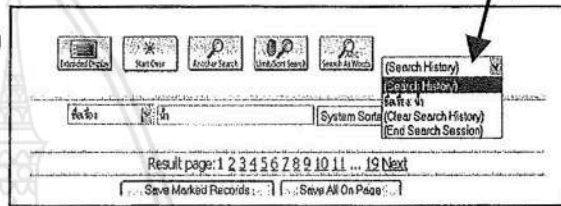
จากหน้าจอการแสดงผลข้อมูลที่ค้นได้นี้ ถ้าต้องการดูรายละเอียดของแต่ละรายการ เช่น เลขเรียกหนังสือ สถานที่ และสถานภาพของหนังสือ โดยไม่ต้องคลิกเข้าไปแต่ละรายการ ให้กดปุ่ม Extended Display

ตัวอย่างหน้าจอเมื่อใช้ แสดงสถานะภาพว่ามีคนยืมหนังสือไป คืนเมื่อไร หรืออยู่บนชั้น

ทางเลือกเพิ่มเติมในหน้าจอแสดงผล

นอกจากรายการต่าง ๆ ที่พบแล้ว จะมีทางเลือกเพิ่มเติมคือ Search History ซึ่งระบบจะจัดเก็บคำค้นที่ค้นไปแล้วอยู่ทางด้านขวาของหน้าจอ WebOPAC ถ้าต้องการเรียกคำค้นเดิมให้กดไปที่ Search History ก็จะสามารถดูคำค้นเดิมมาให้เห็นยังใช้คำค้นเดิมนี้อีก

4. การจัดเรียงลำดับข้อมูล

การแสดงผลข้อมูลบน Web สามารถกำหนดการจัดเรียงลำดับข้อมูลได้ด้วยการ Sort โดยการเลือก System Sorted ซึ่งมีตัวเลือกดังนี้คือ ชื่อเรื่อง (Title) ชื่อผู้แต่ง (Author) ปีพิมพ์ (Year) ปีย้อนหลังจากปีใหม่ ไปยังปีเก่า (Reverse Year) และเลขเรียกหนังสือ (Call Number)

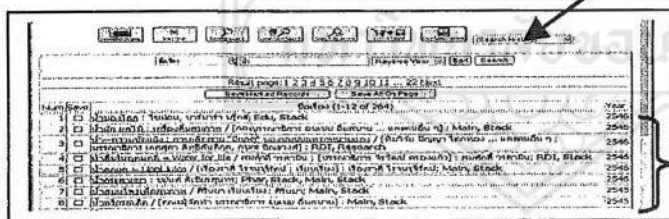
การเรียงลำดับตามปีพิมพ์ (Year) ดังนี้

ตัวอย่าง การเรียงลำดับตามปีพิมพ์

เรียงลำดับตามปีพิมพ์

ตัวอย่างการเรียงลำดับปีย้อนหลังจากปีใหม่ ไปปีเก่า (Reverse Year)

เรียงจากปีใหม่ไปหาปีเก่า

5. การ SAVE และ EXPORT ข้อมูล

5.1 การ Save ข้อมูลหลังจาก ได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วให้เข้าไปเลือก เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ต้องการ

ออกมา (Export)

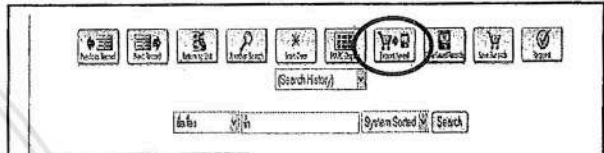

เมนูบนหน้าจอ WebOPAC จะเปลี่ยนไป โดยมีเมนู **Export Saved** เพิ่มขึ้นมาเพื่อให้บันทึกข้อมูลและลบรายการที่บันทึก

5.2 การ Export ข้อมูล

- 1) ให้คลิก
- 2) เมื่อคลิก Export Save จะปรากฏรายละเอียดดังนี้

วิธีการส่งข้อมูล มี 3 วิธี

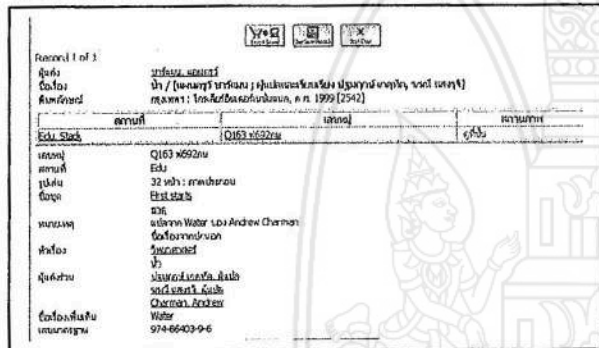
1. ส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)
2. ดูข้อมูลที่หน้าจอ
3. บันทึกข้อมูลลงในดิสก์

รูปแบบข้อมูล (Format of List) ที่แสดงผลมี 3 รูปแบบคือ

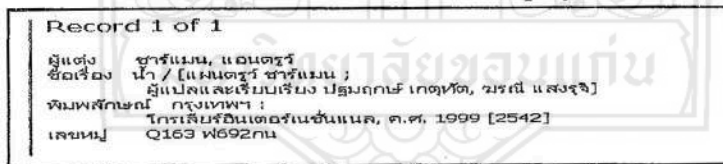
1. Full Display
2. Brief Display และ 3. รายการ MARC

ตัวอย่างการแสดงผลแบบ Full Display บนหน้าจอ

ตัวอย่างรูปแบบ Marc Display บนหน้าจอ

ตัวอย่างการแสดงผลแบบ Brief Display บนหน้าจอ

5.2.1 การส่งข้อมูลทาง E-mail

ให้เลือกที่ E-mail และระบุ ข้อมูลตามแบบฟอร์มนี้และเลือกรูปแบบการแสดงผลว่าต้องการแบบ

Full Display หรือ Brief Display หรือ Marc Display แล้วกดปุ่ม **Submit**

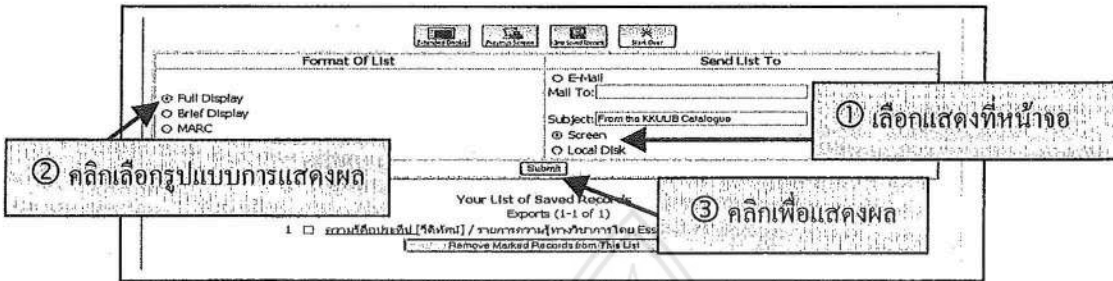
① พิมพ์หมายเลข E-mail ลงในช่อง Mail To:

② คลิกเลือกรูปแบบการแสดงผล

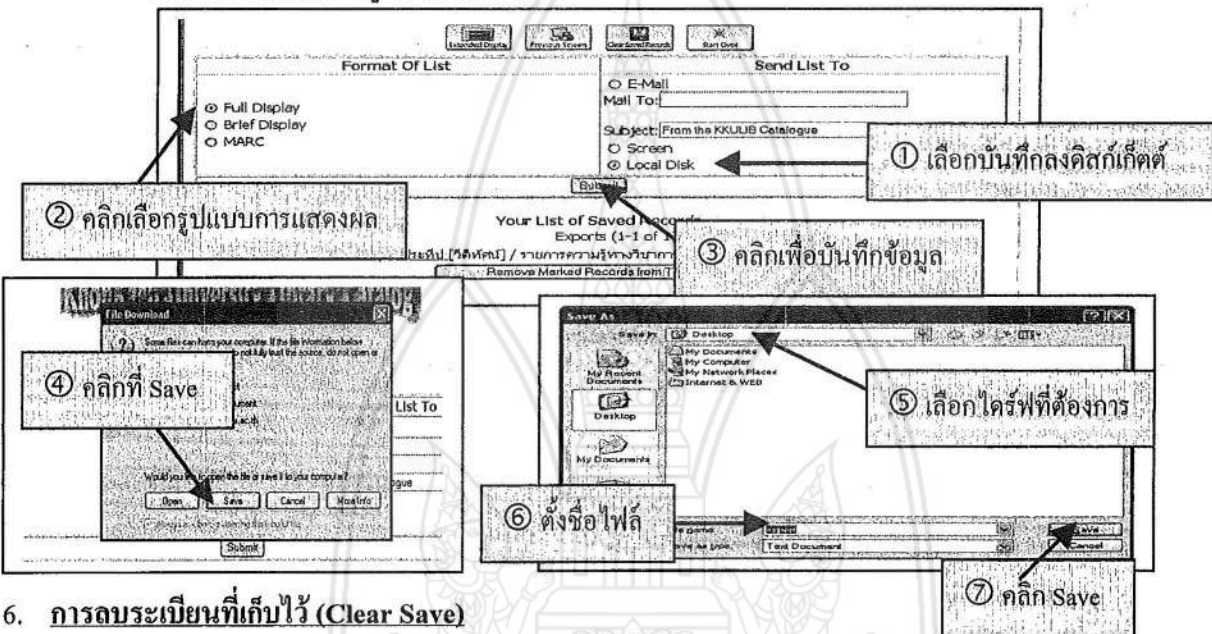
③ กดเพื่อส่งข้อมูล

5.2.2 การดูข้อมูลที่หน้าจอ

ถ้าต้องการให้แสดงข้อมูลที่ Export ออกมาบนหน้าจอ ให้คลิกที่ Screen และเลือก Format of List ตามแบบที่ต้องการ

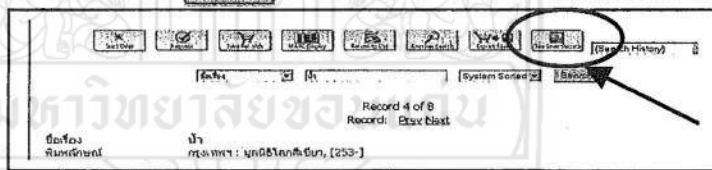

5.2.3 การบันทึกข้อมูลลงดิสก์เก็ตต์

6. การลบประวัติที่เก็บไว้ (Clear Save)

ถ้าไม่ต้องการเก็บประวัติไว้อีกให้คลิก ระบบจะกลับไปที่ยุทธศาสตร์ที่แสดงในรูปแบบบรรณานุกรมตามเดิมดังตัวอย่าง

กล่าวโดยสรุป สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้พัฒนาระบบการสืบค้นสารสนเทศของห้องสมุดบน web ที่เรียกว่า WebOPAC ก็เพื่อมุ่งหวังให้ผู้ใช้ได้ใช้ประโยชน์จาก WebOPAC ในการสืบค้นสารสนเทศของห้องสมุด เช่น รายการหนังสือ บทความวารสารภาษาไทย และสื่อต่างๆ ฯลฯ ทั้งที่มีอยู่ในหอสมุดกลาง ห้องสมุดคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ โดยผู้ใช้สามารถใช้ WebOPAC ในการสืบค้นข้อมูลได้พร้อมกันหลายๆ คน โดยไม่จำกัดจำนวน ดังนั้น การพัฒนาระบบ WebOPAC ของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น นับว่าเป็นความก้าวหน้าที่หนึ่งที่จะพัฒนาคุณภาพในการให้บริการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ใช้ได้เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็ว